

Prevenција: Lutke na koncu

Provoditelj: Humanitarna organizacija Zajednica Susret

Godina provedbe: 2019

Kratki opis programa

Projekt je usmjeren na prevenciju i suzbijanje bolesti ovisnosti kroz pružanje pomoći i podrške ciljanoj skupini u rješavanju specifičnih problema s kojima se suojava ova korisnička skupina, omogućavanje stjecanja znanja i vještina za svakodnevno društveno prihvatljivo funkcioniranje u zajednici uz konstruktivno provođenje slobodnog vremena te informiranje i senzibiliziranje šire javnosti o problemima ovisnosti.

Sažetak programa

Sustavu koji se prvenstveno koncentrira na samu osobu s problemom ovisnosti i njegovo uključivanje u bilo koji oblik liječenja već je dugi niz godina jedan od najvećih problema kako što ranije obuhvatiti ovisnika i konzumenta psihoaktivnih sredstava u neku vrstu tretmana ne bi li se smanjile zdravstvene i socijalne posljedice uzimanja droge.

Našim programom nudimo obiteljima informaciju i pomoć oko zbrinjavanja člana koji ima problem ovisnosti, ali i psihosocijalnu pomoć u grupnom savjetodavnom radu za njih same te prema potrebi informaciju i pomoć u kontaktiranju drugih relevantnih institucija sustava.

Pratimo roditelja u svim fazama bolesti i ozdravljenja njihova člana od motivacije za tretman preko samog tretmana do oporavka nakon povratka u sredinu nakon završenog tretmana.

Korisnici programa su osobe s problemom ovisnosti (droga, alkohol, kocka), konzumenti psihoaktivnih sredstava, stručni suradnici relevantnih ustanova (CZSS, bolnice), članovi njihovih obitelji te šira javnost.

Za osobe s problemom ovisnosti i konzumente predviđene su aktivnosti kojima ih se nastoji ojačati – kako u procesu liječenja tako i nakon liječenja.

Kroz individualne psihosocijalne razgovore, ali i putem obiteljskih razgovora nastoji se uvidjeti uzrok nastanka problema te na ini prepoznavanja „okidača“ za neprihvatljivo ponašanje.

Grupnim aktivnostima korisnicima se omogućava dijeljenje problema s drugima koji ih razumiju i neosuđuju, ali i pružanje sadržaja kojima ih se reintegrira u zajednicu.

1. Županije provedbe

Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.01.2019.

Datum završetka: 31.12.2019.

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

ne

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

/

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provo enju istog ili sli nih programa

Mjesto provedbe programa: Zagreba ka županija i Grad Zagreb

Godina u kojoj se program provodio: 2014-2018

Broj obuhva enih korisnika: 1089

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: /

7. Razina preventivnih intervencija

Indicirana

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Zajednica

9. Rizici i zaštitni imbenici na koje program cilja

Rizici i imbenici: - nestrukturirano provo enje slobodnog vremena

- neinformiranost

- nepodržavaju a socijalna sredina

- obiteljski problemi

-stihijski na in života

Zaštitni imbenici: - podržavaju a okolina

- u enje strukturiranog provo enja slobodnog vremena

- u enje vještina

- informiranje o pravima i obavezama

10. Procjena potreba

Na in provedbe: Me u vode im javnozdravstvenim problemima u Hrvatskoj, Europi i mnogim podru jima svijeta, i dalje je zlouporaba droga, koja i kao medicinski tako i kao društveni fenomen ve dugi niz godina izaziva op u pozornost. Ovisnici su specifi na skupina korisnika koja se nakon tretmana u terapijskim zajednicama, bolni kim odjelima, održavanjem apstinencije ili pridržavanjem prepisane lije ni ke terapije i dalje suo avaju s brojnim problemima i iskušenjima, kako u socijalnoj sredini tako i sa samim sobom. esto marginalizirani na svim podru jima socijalnog funkcioniranja, odba eni i od strane bližnjih, bez dodatne podrške,dolaze u rizik od recidiva.

Prema podacima iz Registra lije enih ovisnika o drogama, 2018. godine, u zdravstvenim je ustanovama Hrvatske zabilježena 6.831 osoba lije ena zbog zlouporabe, odnosno zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama. Po prvi put na lije enje je u toj godini došlo 869 osoba (12,7 %).Od ukupno lije enih , 5.469 je uzimalo opijate (80,1%), a druga psihoaktivna sredstva, 1.362/ osobe (19,9%). Omjer uzimanih opijata i neopijata su vrlo sli an kao i prethodnih godina. Omjer muškaraca i žena je u skladu sa svjetskim, odnosno više je muškaraca nego žena (M:Ž= 4,7:1). Što se ti e dobne strukture, korisnici su bili od 14 do 73 godina. S obzirom na prethodne godine, lije ene osobe u Registru sve su starije, što tako er odgovara europskim trendovima Analiza podataka po županiji stanovanja na temelju stopa lije enih osoba na 100.000 u radno aktivnoj dobi (15-64 godine) pokazuje da ih je najviše bilo u Zadarskoj (500,7) i Istarskoj županiji (493,1), potom Šibensko-kninskoj (432,6), Gradu Zagrebu (350,2), Splitsko-dalmatinskoj (331,6), Primorsko-goranskoj (311,0) te Dubrova ko-neretvanskoj županiji (233,9). Za cijelu je Hrvatsku stopa iznosila 236,7 na 100.000 stanovnika. S obzirom na stupanj obrazovanja, prednja e oni sa završenom srednjom školom (67,4%), zatim oni sa završenom osnovnom školom (23,5%), pa oni sa završenom višom školom ili fakultetom (6%). Onih s nezavršenom osnovnom školom bilo je 1,6%. Najviše je lije enih, kao i ranijih godina, živjelo s primarnom obitelji. Najviše je osoba bilo nezaposleno (34,8%), redovit posao imalo je 23,2%, a privremeni posao (uklju uju i i rad „na crno“) imalo je 25,8%. U enika i studenata bilo je 7,9%. Iako osobe zabilježene u Registru uzimaju više psihoaktivnih sredstava, poznato je zbog kojeg sredstva najprije dolaze na lije enje. Tako su opijati bili glavno sredstvo lije enja za 80% osoba, dok je marihuana bila glavno sredstvo kod njih 14%, stimulativna sredstva u 1,9% slu ajeva, kokain

1,8%, sedativi 1,7%, a zbog ostalih psihoaktivnih sredstava liječilo se 0,6% osoba.

Očekivani rezultati: -uključivanje minimalno 85 korisnika (konzumenti, osobe s problemom ovisnosti, članovi obitelji) s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije

-kontakti s najmanje 30 stručnih suradnika, liječnika i drugog medicinskog osoblja te relevantnih dionika s ciljem rješavanja problema korisnika

-informirati 1000 nezdravih korisnika koji dolaze iz skupine građana

-pružanje individualnih i/ili obiteljskih savjetodavnih razgovora za korisnike

-ojačati korisnike za bolje i uspješnije rješavanje problema s kojima se suočavaju bilo da su ti problemi vezani uz vlastitu ovisnost ili ovisnost drugih članova obitelji, ili pak uz druge segmente života

-poboljšati komunikaciju među korisnicima i drugim članovima njihove obitelji te ojačati obiteljsku koheziju

-informirati i educirati korisnike o njihovim pravima i mogućnostima na tržištu rada, u području obrazovanja i u drugim područjima, te im pružiti pomoć prilikom ostvarivanja prava i korištenja drugih resursa u lokalnoj zajednici

-upoznati korisnike s alternativnim, društveno prihvatljivim oblicima provođenja slobodnog vremena te ih uključiti u iste

-pripremiti i uputiti 20 korisnika u psihosocijalni tretman u terapijsku zajednicu

-nastaviti suradnju sa stručnim osobama na odjelima ovisnosti pri Klinici za psihijatriju Vrapče, KBC „Sestre milosrdnice, Psihijatrijskoj bolnici „Sv. Ivan i Hrvatskom crvenom križu

-realizirati posjete i održati motivacijske radionice pri odjelima ovisnosti pri Klinici za psihijatriju Vrapče, KBC „Sestre milosrdnice, Psihijatrijskoj bolnici „Sv. Ivan i Hrvatskom crvenom križu

-održati minimalno 6 grupa roditelja i drugih članova obitelji na kojima će se održati i radionice na temu različitih vrsta ovisnosti i roditeljstva, a kroz koje će se dobiti više informacija i znanja o problemu ovisnosti, metodama prevencije, znakovima prepoznavanja, kao i o tretmanu te bolesti, ali i o vještinama i izazovima roditeljstva

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 53

12. Ciljevi programa

Opći: Opći cilj provedbe projekta je prevencija i suzbijanje bolesti ovisnosti.

Specifični: Specifični ciljevi projekta su informirati i senzibilizirati širu javnost za problem ovisnosti, pružiti informacije o mogućnostima prevencije i tretmana ovisnosti, pružiti pomoć i podršku povremenim konzumentima sredstava ovisnosti, ovisnicima te članovima njihove obitelji, omogućiti povremenim konzumentima i ovisnicima stjecanje znanja i vještina za samostalan život, kao i povezati različite dionike u zajednici s ciljem pružanja sveobuhvatne pomoći korisnicima.

13. Ciljana skupina

Opća populacija, Odrasli, Obitelj / roditelji, osobe s problemom ovisnosti

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Programom je obuhvaćeno 246 izravnih korisnika, odnosno ovisnika o drogi, alkoholu, igrama na sreću te računalu i internetu, povremeni konzumenti sredstava ovisnosti te članovi njihovih obitelji s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Od ukupnog broja korisnika, 163 korisnika (66%) bili su muškarci te 83 (34%) je bilo korisnica. Struktura korisnika po dobi je bila slijedeća: <25 =25 korisnik, 25-30 =15 korisnika, 30-40 = 63 korisnika te starijih od 40 godina je bilo 70. Što se tiče nezdravih korisnika, oni su obuhvaćali stručne osobe koje se profesionalnim radom bave našim korisnicima, sve građane koji su posjetili Udrugu i/ili mrežne stranice Udruge. Broj ovih korisnika teško je izraziti, osobito broj onih koji su posjetili mrežne stranice, a da dolaze s područja Zagrebačke županije ili Grada Zagreba. Unatoč tome kako je ukupan broj posjeta mrežne stranice prešao 21 tisuću, sa sigurnošću možemo reći da je predviđeni broj od 1000 korisnika putem društvenih i mrežnih stranica koje smo predvidjeli u projektnom prijedlogu ostvaren. Kroz provođenje aktivnosti projekta obavljena su 139 razgovora sa stručnim osobama, a vezano uz potrebe korisnika. U ovu brojku ulaze samo liječnici (psihijatri) te nadležni socijalni radnici. Uz njih, a nevezano isključivo za potrebe korisnika, već i zbog informiranja i usvajanja novih znanja i vještina surađivalo se i s drugim stručnjacima koji se bave temom ovisnosti ili mentalnog zdravlja.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 246

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Radionica

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa

18. Metoda evaluacije

Kroz procesnu evaluaciju kontrolirala se provedba planiranih aktivnosti projekta, a s ciljem poštivanja plana aktivnosti i realizacije projekta te adekvatnog odgovora na potrebe korisnika. Isto tako, vodila se detaljna evidencija korisnika kojom su se prikupljali potrebni podatci te su se bilježili svi kontakti s korisnicima kao i stručnim suradnicima, a vezano uz potrebe korisnika.

S obzirom na specifičnost populacije koja se u ovom projektu pojavljuje kao korisnička skupina, planirana pismena evaluacija nije realizirana. Unatoč tome, nakon svake grupe dobivali smo usmene povratne informacije koje su u velikoj većini bile pozitivne, dok su na istina i ukratko komentirani i individualni i/ili obiteljski razgovori. Kao pokazatelj uspješnosti aktivnosti koje provodimo možemo navesti veliki broj korisnika, ali i obavljenih razgovora, održanih grupa i kontakata sa stručnim suradnicima.

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Kroz pregled strukture i broja korisnika možemo zaključiti da je broj relativno stabilan kroz godine. Iz Grada Zagreba dolazi veći broj korisnika, ali to je razumljivo i očekivano zbog činjenice što se prostori Udruge nalaze u Gradu Zagrebu te se posjećuju bolnice na području Grada. Spolna struktura je također očekivana – veći je broj muškaraca koji sudjeluju u aktivnostima kao konzumenti, eksperimentatori ili osobe s već razvijenim problemom ovisnosti, dok su žene zastupljenije kao majke, supruge, odnosno kao članovi obitelji koji pružaju potporu.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokalnoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje: /

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provedenja (HRK)

55.000,00

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 25.000,00

Županijsko financiranje (HRK): 30.000,00

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):